

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Oglasil in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana. javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo urednistvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije o proste poštnine

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je m.č.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku tretjega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.60

Uredništvo in upravništvo.

Govor posl. dr. Ferjančiča

v državnem zboru dne 13. julija 1890.
(Dalje.)

Da je tej naredbi z leta 1882 bil namen pospeševati slovensko uradovanje, in sicer kolikor mōči razsežno, nam dokazuje okolnost, da je po tej naredbi judetična uprava zaukazala napraviti slovenske tiskovine, založiti v državni tiskarni ter izdajati jih sodiščem za uporabo. Tu imam zapisnik teh tiskovin, 208 jih je. Tiskovine te zadostujejo — kar že njih število dokazuje — vsem sodnim potrebam, za reševanja, pozive, dekrete, razsodbe, inicijativne prošnje strank, a kratka, tiskovine te so tako popolne, da ne bi slovensko ljudstvo glede pravosodja ničesa več želelo, ako bi se vsestranski upotreb-

ljevale. Povsem opravičena pa je želja, da bi ista vlada, koja je zaukazala napraviti te tiskovine, gledala na to, da se tudi resnično uporabljajo.

Premotrimo sedaj, kako se pri naših uradih uporablja jezik slovenski. Kranjsko pustim na strani; tam se razvijajo stvari načinom, ki nas more zadovoljiti, in prepričan sem, da kmalu odpadejo ovire, koje morda še tu pa tam obstoje.

Preidem k Štajerski. Sodišče v Celji dobilo je nedavno novega voditelja. Kolikor ga jaz poznam, sem prepričan, da nam sčasoma stvar uredi. In ker gojim to nado, ne bi trebalo, da nadalje govorim o sodišči tem; v to me pa sili gosp. poslanec za Celje, koji je povodom obravnavanja o ministerstvu za notranje zadeve tožil, kako postrežljivo da se dele slovenske tiskovine itd. Temu pa ni tako, kakor je trdil gosp. poslanec za Celje, ampak ravno nasprotno je resnica. Na Štajerskem rešuje se večinoma le to v slovenskem jeziku, kar uleže advokatje in notarji v slovenskem jeziku. Le z malimi izjemami izdajajo štajerska sodišča vsa povabila, dekrete, plačilne naloge valed inicijativnih prošenj strank le v nemškem jeziku; razsodbe in obravnavni zapisniki vsih vrst vse to je le nemško.

Da bi se pri sodiščih vsprejemale slovenske inicijativne prošnje, torej tožbe in druge prošnje, o tem niti govora ni in se kakor rečeno, v območju tega okrožnega sodišča upotrebljevanje slovensčine omejuje le na to, da se slovenski rešuje to, kar so advokatje in notarji uležili v slovenskem jeziku; vsakdo pa, koji pozna poslovanje pri sodiščih, ve, da te agende sestavljajo le mali del onega, a čemer se pečajo sodišča.

Kar se tiče Štajerske, moram že reči, da je to le izjema, kar se njeg. ekscelenci gosp. justičnemu ministru vidi

pravilo. Veliko slabše stoje stvari na Koroškem; tu se pač absolutno ne more govoriti, da bi se le količkaj ozir jemalo na jezik slovenski. Njeg. ekscelenca gospod justični minister sam čutil se je primoranege, z naredbo z dne 20. marca 1889 koroškim sodiščem zaukazati, da treba na slovenske tožbe in slovenske opomine izdajati slovenske plačilne naloge.

Na Koroškem ni govora o zapisnikih katere-si-bodi vrste, slovenska razsodba že absolutno ne zagleda beloga dne, a kratka: tu celō o izjemah ne moremo govoriti. Ako njeg. ekscelenca želi, da bi navel posamičnih slučajev, ko se predpisi niso spolnjevali, odgovoriti mi je na to, da je vse uradovanje po Koroškem tak posebni slučaj, ko se predpisi ne spolnjujejo. In vendar bi moralo za Koroško isto veljati, kar je odredjeno za Kranjsko z naredbami z dne 15. marca 1862, 5. septembra 1867 in 18. aprila 1882; odnošaji in uradovanje morali bi biti isti kakor na Kranjskem.

Pojasniti moram tudi, kako stvari stoje na Primorskem, tedaj v območju deželnega višjega sodišča tržaškega. Dovolite mi, da oživim neko reminiscenco iz preteklega stoletja.

Z dekretom z dne 26. marca 1787 so bili zaukazali, da morajo primorska sodišča v teku treh let brezpogojno pri vseh obravnavanjih uradovati v nemškem jeziku. Ker pa ni šlo, podaljšali so rok za nadaljna tri leta. Toda mej tem umre cesar Josip II.; vlada cesarja Leopolda je pa naredbo razveljavila ter rekla, da se v bodoče ne bode več zahtevalo poznanja nemškega jezika in nemškega uradovanja. S tem se je pripoznala izključljiva uporaba italijanskega jezika. Prišlo je tako daleč, da se je uradovalo, samo italijanski, kajti neka naredba z leta 1795

zaukazuje, da se odkloni neka nemška uloga.

Potem pa stvar tako razdelili, da je tam, kjer stanujejo Italijani, bodisi sami za-se, ali pa pomešani se Slovani, italijanski jezik uradni jezik; kjer prebivajo Slovani, pa nemški.

Načrtani naredbi z dne 15. marca 1862 in 20. oktobra 1866 sti magna charta slovenskega uradovanja v Primorski.

Treba je, da ja bitstveno ponovim. Naredbi ti dovoljujete slovensko uradovanje le za one slučaje, ko stranke umejo le slovenski jezik, in po možnosti, slovenske uloge je reševati slovenski tudi le po možnosti.

Priznati mi morate, da taka razredba stvari ni pristojna denšnjim razmeram. To ni mogoče, da bi po večini slovensko prebivalstvo Primorske pravosodno živelo le od tega, kar se mu priznava. Toda, celo to malo, kar se priznava, se ne spolnjuje; celo taka najmalenkostnejša priznanja ne pridejo v veljavo.

Pred malo leti videli smo začetke slovenskemu uradovanju; ali tudi to je izginilo: tam vidimo sedaj le italijanske in nemške zapisnike. Na svoje oko sem se prepričal, da tam doli niti odločilnih bitstvenih mest kake izjave ne zapisujejo v slovenskem jeziku, kakor zahteva naredba z dne 15. marca 1882.

Če je tudi malo, kar priznavajo rečeni dve naredbi, vendar bi odprli pot slovenskemu uradovanju, ako bi se primerno upotrebljevali in ako bi se izvrševali prijaznimi in dobrohotnimi nameni, kakoršne gotovo goji naučna uprava. Slovensko uradovanje je zaukazano, kakor rečeno, „po možnosti“. Zagotavlja se nam tudi, — o čemer tudi ne dvomim — da se že več let sem pri nameščevanju sodnih uradnikov vedno ozir jemlje na poznanje jezikov. Potemtakem bi morali v Primor-

„Hudič sem!“ mu kričé odgovori jezdec ter mu nato mirno izgine izpred oči.

Tako se je dogajalo skoro pol leta. Med tem časom se pa je poglavar tako močno zaljublil v lepo princezino, da ni kar nič več mogel živeti brez nje. Tudi ona mu je bila prijazna. Drugi vojaci so pa postali silno radovedni, kaj da hoči vsako noč k njim v posteljo, tembolj, ker se jim je reklo, da ne smejo o tem nič vedeti.

In dogovorili so se, da hočejo enkrat vsi pogledati, naj pride kar hoče. V to določeni noči naj vojak, stoječ na straži, ob določeni uri s palico po podu udari ter prižge luč; ta trenotek porabijo vsi, da pogledajo, kaj zahaja vsako noč k njim v posteljo.

Tudi poglavarja so nagovarjali, da bi žnjimi vred pogledal. Ta pa jim odgovoril, da ni prav nič radoveden: naj hodi k njemu kar hoče, pogleda pa ne nikakor, kajti Bog vedi kaj bi se znalo potlej zgoditi. Prosil je tudi tovariše, naj se nikar ne prenačijo, ter potrpe naj rajši še drugo polovico leta; potem že zvejo, kaj da je. Ali tovariši ga na svojo škodo niso hoteli ubogati.

Ko je prišla določena ura, je vojak, ki je tisto noč na straži stal, dal znamenje, kakor so se poprej zmenili. Ta hip pa, ko hočejo prikazen poleg sebe pogledati, se naenkrat zemlja odpre, ter požre vse s po-

steljami vred; le poglavarja ne, ker se ni ganil.

Ko se je pričelo svitati, je prišla princezinja k poglavarju, rekoč: „Tedad edini vi ste še ostali ter po svoji stanovitnosti rešili mene strašnega ognja, v katerega so se zopet pogrezle enajstere sestre moje z vašimi tovariši vred!“

Poglavar jo na te besede prosi, da mu pove, kako bi bilo mogoče jo rešiti in kaj mu je storiti v ta namen. Ona mu na to žalostno odvrne, da ga ni pomočka, njo rešiti. Prosi ga nato, da brž zapusti to hižo, ko je itak vse zgubljeno. „Kajti, dejala je, če pride moj gospod — hudič, namreč, ki jo je stražil in ki je prijezdil vsako noč ob 12. uri — neusmiljen bode z vami kakor kamen.“

Silno žalosten ostavi poglavar nato hišo. Tožilo se mu je po tovariših, za katere ni bilo več rešitve, in po princezini — od katere se kar ločiti ni mogel. Poda se na pot, hoteč zapustiti nesrečno, ukleto deželo. Ko je že dolgo hodil, pride slednjič v nek gozd, kjer ugleda pri nekem hrastu čuden prizor.

Vidi namreč, da se tepo orel, lev in mravlja za mrtvega vola, ležečega na tleh. Radi bi si ga bili razdelili, a pri delitvi se niso mogli zjediniti, kateri del dobi ta, in kateri oni. To je bil vzrok njihovega

pretepa in prepira. Stopi bližje ter jih povpraša:

„Zakaj se pretepete?“

„Tukaj imamo vola, ali ne moremo se zjediniti glede delitve?“ mu odgovoré.

„Nu, vam ga hočem pa jaz razdeliti“ odgovori na to poglavar. Razačka hitro vola ter da vsacemu, kar se mu je zdelo, da mu bode po volji. Levu je namreč dal samo meso, rekoč, da ima on meso najraje; orlu dal je čeva, kajti vedel je, da mu ta najbolj ugajajo; mravlji je pa dal glavo, češ, da ona najraje lazi po luknjicah in teh ima glava dovelj.

Ko se je to zgodilo, postanejo te tri živali hipoma ljudje, kajti bili so to trije začarani kralji, ki so se bili stepli za neko kraljestvo.

Vsi so ga hvalili, da jim je tako modro razdelil, ter mu ponujali veliko denarja v plačilo, a on ni hotel nič vzeti.

„Če tedaj nočeš nič drugega vzeti za plačilo, pa vzemi vsaj to-le!“ — s temi besedami mu poda kralj, ki je bil popreje lev, eno dlako, rekoč, da če bi mu kedaj bila kaka sila, naj jo samo v usta stavi, in takoj mu pritečejo vsi levi celega sveta v pomoč; orel mu poda pero, katero mu pomore, da mu priteko vsi orli na pomoč; mravlja mu slednjič poda jajce, ki mu pomore, da mu priteko vse mravlje na pomoč. (Konec prib.)

PODLISTEK.

Pravljica o dvanajsterih vojaških begunih.

(Slovenska narodna, z Gorenjskega.)

Zapisal v Ljubljani Rok. D. Gorski.

(Dalje.)

Zvečer, ko se vojaki spravljajo k počitku, jim reče poelavar: „Pri vojacih je vedno navada, da imajo stražo. Tudi nam bi se ne spodobilo biti brez nje. Nocoj tedaj pojdem jaz stražit, potem pa vsako noč drugi izmed nas, dokler ne pride zopet vrsta na-me!“

In zopet so vojaci pritrdili modremu svetu svojega poglavarja.

Poglavar gre na to na stražo, a drugi vojaci spat. Kakor je princezinja prej rekla, je v resnici vsacemu nekaj prišlo v posteljo, toda nihče ni mogel pogoditi, kaj da bi bilo; pogledati ali potipati pa tudi ni nobeden smel.

Ko se približa 12. ura po noči, prijezdi naenkrat strašen velikan proti poglavarju, ki je z napeto puško stražeč hodil po mostovžu. Ta se pa prikazni čisto ne ustraši, ampak nameri s puško ter zakliče:

„Stoj! Kdo si?“

ski dandanes imeti dovolj uradnikov, pri katerih se nahaja možnost, uradovati v slovanskem jeziku. Justični upravi ne treba torej drugega, nego na to gledati, da jezikovno zmogni uradniki odgovarjajo tej zmognosti. S tem bi se oledel začetek slovanskemu uradovanju.

(Dalje prih.)

V zlati Pragi.

IV.

Na večer dne 28. p. m. bila je svečana predstava v prekrasnem narodnem gledališču. Tu se je na sijajen, pri nas nenavaden način proslavila sokolska ideja. Pred gledališčem nagromodila se je ogromna množica občinstva, burno pozdravljajoča večinoma v vozeh prihajajoče goste. Gledališče se je napolnilo do zadnjega kotička. Predstava se je pričela z Ouverturno Dvořakovo „Husitska“. Po zvršeni Ouverturni govoril je poznani češki gledališčni igralec Slukov v sokolski opravi slavnostni prolog, proslavljajoč premenitni ta trenotek v razvoju češkega Sokolstva. Potem pa se je na odru prikazala živa slika, predstavljajoča vsebino prologa: kako se Sokolstvo klanja domovini. Na vrhu slike stala je „domovina“ se sokolsko zastavo v roki, okolo nje bile so razvrščene vile raznih slovanskih dežel v krasnih narodnih nošah. Kraj teh stali so Sokoli, mečem v roci grozeč neprijatelj; nižje doli v podnožji zrl so v različnih položajih razvrščeni Sokoli proti svojim vilam. Slika ta, koja je obseval čaroben svet, dosegla je velikanski efekt. Občinstvo je bilo toli oduševljeno, da se je moralo zagrinjalo petkrat vzdigniti. Ko so se radostni vsklici nekoliko polegali, jel je možki zbor narodnega gledališča, spremljan po orkestru, proizvajati Šeborovo „Sokolsko himno“. Slavnost je zaključila zgodovinska vesela igra „Pani mincmistrova“.

Po predstavi bila je večerja, prirejena od poslancem raznih sokolskih društev v društvu „Domačnost“. Za mizo se sedeli poleg Čehov dva Francoza, trije Poljaki, pet Hrvatov in trije Slovenci. Večerjo to, ki je imela značaj domače zabave, je priredil slavnostni odbor v čast ptujim gostom. Tu so se vrstile napitnica za napitnico, jedna navdušenjše govornica od druge; osobito nas je veselilo, da so tudi Poljaki odločno povdarjali slovansko stališče. Ako so ti gospodje res to, kar so se kazali, potem je gotovo, da sedanja poljska državnozborna delegacija ne zastopa naroda, poljskega razumnitva že celó ne. V imenu Slovencev so govorili vodja ljubljanske deputacije, J. Noll, odposlanik celjskega Sokola, dr. Treo in starosta „Tržanskega Sokola“. Naspravljalo in odzdravljalo se je iskreno priróno in navdušeno.

Tretji dan, 29. p. m., bil je prvi sokolski dan. Tege dni pomikal se je po ulicah praških sprevid, kakorónega še ni videlo mesto to. Sokolska društva zbirala so se v predmestju „Vinochrady“. Ker je redarska oblast — Bog si ga vedi iz kakih vzrokov — francoskim gimnastom, Poljskim, hrvatskim in slovanskim Sokolom prepovedala udeležiti se sprevidov samega, odkorakali smo nekoliko pred sprevidom iz Vnochradov na trg pred mestno hišo. Na trgu bila je napravljena velika tribina. Vse ulice, vsi trgi bili so vzlic uprav tropiški vročini natlačeni domačega občinstva in ptujcev: ako cenimo množico na 200.000, nismo rekli preveč. Iz tisuč in tisuč pridoneli so nam navdušeni „živio“- in „na zdar“-klici, vse je mahalo klobuki in robci. Videlo se je, da so na vse moguče načine gledali, kako bi nam demonstrovale veliko radost, koja smo jim napravili specijelno mi Jugoslovani, prihitevi od tako daleč, da smo pričali veliki manifestaciji sokolske ideje, da vidimo sadove naporov naroda češkega v vseh strokah javnega življenja, da vidimo njihovo jubilejno razstavo. In uprav zato značijo dnevi sokolskih slav-

nosti v Pragi visok, od daleč viden mejnik na trnjevi poti razvitja avstrijskega slovansva mejebojnih odnošajev. V tej okolnosti zapopaden je veliki pomen teh slavnosti, tako velik, da ga v hipu niti primerno oceniti ne moremo, kajti efekt mejebojnemu spoznavanju pokaže se nam izvestno še le v bodočnosti. Kajti po našem menenju bila je jedna največjih dosedanjih nedostanosti ta, da mi avstrijski Slovani drug drugega niti poznali nismo — in se še dandanes zadostno ne poznamo — tako, da se nam niti sanjalo ni, kako ogromno kulturno silo reprezentujemo, ako smo jedini, ako se složimo v skupno delovanje, ako nastopimo kot celokupen faktor na javnem pozorišču. Dnevi, koje smo preživeli v Pragi, poučili so nas temeljito o istini tej. Ves narod češki sluti istino to instinktivno in zato je radostno vsklikal, videč po praških ulicah korakati čvrate sinove naroda poljskega in bratskega mu Jugoslovansva. Rojski naši, ki so ob sokolskih slavnostih pohiteli v zlato Prago, pripomogli so k velikemu koraku do onega cilja, po kojem bi morali mi vsi neprestano težiti — do vzajemnosti avstrijskega slovansva. Neznatna četica bili smo mi Jugoslovani v ogromni masi ob omenjenih slavnostnih dneh v Pragi združenega Sokolstva, a vendar nas je narod odlikoval na nenavaden način, a to ne iz gole kurtoazije, kakor bi lahko kdo menil, ampak ker se je zavedal izredne važnosti tega trenotka, ko smo vsaj pričeli drug drugega spoznavati. Na nas vseh je, da vez to, ki nas je pričela opletati, utrjujemo in jo slednjic tako trdno zategnemo, da postanemo gledé naporov za osiguranje narodne naše ekzistencije nerazrušljiva celota. Take in jednake misli prošinjale so nas, korakajoče po ulicah praških skozi nebrojne trume nagromadenega občinstva, dokler se nismo ustavili pred staroslavno mestno hišo praško, da vidimo veličasten in neopisljiv prizor, ki je značil vrhunec sokolskih slavnosti — da vidimo velikanski sokolski sprevid. — O tem pa prihodnjic.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Z predvčerajšnjim dnevom pretoklo je 25 let, odkar je v letu 1866. avstrijska vojna mornarica izvojevala prvo svojo zmago: v sloviti pomorski bitki pri Visu prema magala je neprimerno močnejšega italijanskega sovražnika. Spomin na ta zgodovinski čin nam je drag in svet kot zvestim avstrijskim državljanom in posebe še kot Slovanom, kajti vsemu svetu je znana istina, da je vojna mornarica avstrijska po dobrih svojih treh delih sestavljena iz slovanskega elementa. Bitka pri Visu bila je velikega pomena v državno-politiškem pogledu, kajti da je takrat podlegla naša mornarica, zaseli bi bili Italijani Dalmacijo in Trst, in naše centralno vojno pristanišče padlo bi bilo v njihove roke; vsaj je znano, da so bili na italijanskem brodogovju že ukrcani civilni uradniki, določeni v to, da prevzemo administracijo naših obmorskih pokrajin. I da se je to zgodilo, prišla bi bila v pogibelj narodna ekzistencija naših primorskih Slovanov. Zato pa je osobito nam Slovanom sveta dolžnost, da se v molitvi spominjamo onih junakov, ki so žrtvovali kri svojo, da odvrnejo pretečo silno nevarnost.

Več poslancev nekdanje desnice — mej njimi tudi g. Ivan Naberger — bivali so te dni v Pragi, da si ogledajo jubilejno razstavo. Dne 18. julija bil je banket na Sofijinem otoku, prirejen po českem plemstvu. Naravno je, da se je tu čulo raznih napitnic. Kakor javlja „Politik“ slavili so osobito grofa Hohentwarta. V govoru grofa Hohentwarta znamenita je izjava, da hoče vstrajati na svo-

jem mestu in da je njega najiskrenjejša želja koristiti kraljestvu češkemu. „Mnogo smo pričakovali — rekel je grof Hohentwart — ali lepota vaše razstave nadkrilila je vsa naša pričakovanja. To ni samo češko, to je obče avstrijsko slavje in zato mora kraljestvo tozlic vsem zaprekam doseči, kar mu gre. O tem ne more nihče dvojiti, kdor je videl vspehe vašega dela.“ — Po banketu bila je slavnostna predstava v narodnem gledališču. Vsi poslanci so bili kar presenečeni po krasoti te zgradbe.

Povodom bivanja Njeg. Veličanstva na Reki proslavila je tamošnja Čitaonica našega vladarja na uprav sijajen način ter tako preprečila namene onih, ki so jo hoteli po vsej sili prezirati. Revšeta hočejo zanikavati historijske istine ter reklamovati mesto Reško, koje stoji na hrvatski zemlji, za veliko Madžarijo. Ker pa se hrvatski živelj na Reki brani z vsemi štirimi, vzbuja to silno jezo neprijateljev Slovansva. Ker si drugače ne vedo pomagati, pa lažejo in obrekujejo. Tako je duhajaka „Neue Freie Presse“ raztrobila celo kupo lažnjivih vesti o demonstacijah, koje je baje na Reki zagrešil hrvatski živelj, in celó tamošnje vojaštvo je sumničilo. Sedaj pa mora preključevati jedno laž za drugo, kar pa je ne bode oviralo, da ne bi v prihodnje — zopet lagala.

Državni zbor. Gospodska zbornica odobrila je v večerni seji dne 20. julija proračun, finančno postavu za leto 1891, postavni načrt, tikajoč se prometnega vodstva nadvojvoda Albrechtove železnice na račun države, eventualno podržavljeno te železnice; nadalje postavne načrte, tikajoče se oproščenja pristojbin nakupa palače za rusko poslaništvo, bernskega dogovora o prevažanju blaga po železnicah in slednjic Lloydevo pogodbo. Ko so izvršili volitve v delegacijo, zaključil je predsednik zborovanje.

Vnanje države.

Sestanki vladarje v. Svoječasno se je zanikavala vest, da ruski car v mesecu septembru obiše nemškega cesarja. Sedaj se pa zopet govori o tem. Govori se, da pride tudi angleška kraljica v Berlin. V Londonu pa pričakujejo prestolonaslednika italijanskega. Bodo-li ti sestanski imeli kake politiške posledice, nas pouči prihodnost.

Francosko ministerstvo Freycinet bi se bilo kmalo izpodtaknilo, kajti v teku treh dni potisnili so je dvakrat v manjšino. Ker pa bi ministerska kriza v času, ko ne zboruje parlament, lahko proursušila velike sitnosti, ni ministerski predsednik izvršil namere svoje.

Generalu Boulangerju zmanjkuje menda drobiža in bi se menda rad vrnil na Francosko. Umrli je namreč madame de Bonemain, ki je bila velika prijateljica generalova ter radodarna podpornica. Žnje smrtjo izgubi „vrli general“ veliko zaslobo. Z izgovorom, da nameruje zopet pričeti svojo pravdo, vrniti se hoče na Francosko, da ga pri tej priliki zapro.

Znani graditelj transkaspiske železnice, general Anenkov, imenovan je članom ruskega vojnega sveta.

Srbski regent Jovan Ristić podpisal je polnomočje, s kojim za čas svoje odsotnosti odstopa regentoma Belimarkoviču in Protiču izvrševanje kraljeve oblasti, katero mu pristoji po določilih ustave. Kakor znano spremlja Ristić kralja na njega potovanju na Rusko. Dne 29. t. m. stopi kralj Srbski na rusko zemljo. Na meji provincije Moskovske pozdravi ga veliki knez Sergij. V Moskvi obiše centralno-azijatsko in francosko razstavo. Dne 2. avgusta prispe v Peterhof, kjer ga bodo na kolodvoru pričakovali car in veliki knezi. Kralju na čast prirede se velike slavnosti.

Nad tisuč ruskih Židov je na poti v Jafu. Vozijo se s tremi angleškimi parniki. Mejpotoma ustavile so jih turške oblasti ter jim niso dovolile potovanje na-

daljevati. Angleško poslaništvo v Carigradu je protestovalo. Vsed tega protesta so se Turki odjenjali.

Turški vojaki so streljali na nek črnogorski parnik. Vlada črnogorska zahteva zadoščenja ter osiguranje proste plovbe, za kakoršno jamči berolinski dogovor.

DOPISI.

Iz sežanskega okraja 20. julija. [Izdopis.] (Okrajna učiteljska konferencija.) V dan 8. t. m. imelo je učiteljstvo tega šolskega okraja svojo navadno, uradno in običajno konferencijo v Sežani.

Ob 9¹/₂ uri zjutraj otvori g. c. kr. okrajni šolski nadzornik Davorin Sinkovič konferencijo, srčno pozdravljajoč navzočno učiteljstvo. Prisotnih je bilo 33 učiteljev in 7 učiteljic, a 1 učitelj je zaradi bolezni ostal doma.

Za svojega namestnika imenuje gosp. nadzornik gosp. nadučitelja komenskega Ant. Leban. Zapisnikarjema sta bila izvoljena po predlogu gg. Berginec (Povir) in Šinigoj (Velikidol). Na to je sledila točka: Vsestranska obravnava (razun slovnice in spisja) berilnega koččka št. 25 „Bodi usmiljen“, po „Drugem berilu“. — To je bil praktičen poskus z učenci III. razreda, kojega je g. Kosovel, učitelj sežanski, v svojem razredu izvel. Po praktičnem poskusu, ki je eno uro trajal, vršla se je debata o tem pouku, koje so se vdeleževali gg. Bano, Kante, Leban, Štrukelj, Sila, J. Štrukelj, Fakin, Fr. Tomšič in drugi in gosp. nadzornik sam. Splošna sodba glede pouka bila je ugodna; seveda več glav več ve in zna, tedaj tudi tu in tam je prišlo do marsikojne nepovoljne opazke, a tukaj ni zamere, ker stvar gre za splošno korist.

Nekaj minut predpoludne došel je blagor. g. c. kr. okraj. glavar Iv. Simzig ter nas je v imenu vlade srčno pozdravil omenivši, da goji vedno simpatije do učiteljstva, kajti sam on (gosp. glavar) je sin učitelja; tedaj ve in zna ceniti delovanje učiteljstva. Obljubljuje nam vsestranske podpore ter nas opetovano z navdušenjem pozdravlja. Učiteljstvo je z živio- in dobroklici odzvalo se gosp. glavarju, koji si je pridobil srca vsega učiteljstva.

Prišla je potem na vrsto točka: Poročilo g. c. kr. okraj. šolskega nadzornika. Iz tega poročila posnemam na kratkem sledeče: Uradni spisi, inventari, učila naj bodo v redu. Učiteljstvo naj se strogo drži šolskega in učnega reda. Posebno je gosp. nadzornik priporočal vestnost, koja je lepa lastnost in učitelja diči. Prehajal je potem na posamezne učne predmete ter dajal potrebna pojasnila. Potem nam je pokazal nove uradne tiskovine, ki se bodo v bodočim šolskim letom začele rabiti v nas ter razlagal je njih vsebino. Ta govor je trajal nad eno uro, kajti gosp. nadzornik je hvalil, kar je bilo hvalevrednega, a tudi grajal, kar je bilo graje vrednega. Posebno je priporočal izpolnjevanje obstoječih predpisov. Konečno priporočla učiteljstvu, naj se vestno pripravlja na vsako učno uro, ker s tem zagotovi vsak v svojem razredu dober napredek. — Omenil bi gledé te točke še marsikaj, a ker spada snov le-ta bolj v strokovni list, opustim nadaljno poročilo.

Nato prišlo je poročilo okr. učiteljskega odbora na vrsto in potem se izvršé volitve v bibliotečno komisijo v stalni odbor. Izvolijo se v knjižnični odsek: gg. Benigar, Kante, Kosovel, Leban in gdčna. Justina Štrukelj; v stalni odbor je trebalo dvakrat voliti, kajti v prvi so bili izvoljeni gg. Bano, Benigar in Kante in v ožji volitvi mej gg. Fr. Leban, Tomšič Fr., Justina Štrukelj in Luznik pa gg. Fr. Tomšič in Luznik.

Po tej točki je imel priti referat: „Kako naj se goji v šoli ljubezen do materinske, do rojstvenega kraja in do domovine sploh“, a ni bilo časa več zato, kajti zborovali smo od 9½ do 2 ure pop., a potem od 2. do 6. ure; odložili smo tedaj to točko do prihodnje okrajne konferencije.

Samostalnih predlogov je bilo več, a naj omenim le enega, koji tudi neučitelje zanima. Znano je, da se v Trstu, tržiški okolici in v Furlaniji s poučevanjem v šoli preneha, kadar toplomer kaže 18°R. Ta ukaz je došel od naučnega ministerstva, a za nas ni merodajen, akopram trpimo v nedostatnih šolskih sobah 25—30°R. toplote. Kar pa velja za druge, ki imajo primerne in šolski postavi vatrezajoče šolske sobane, naj bi veljalo tudi za nas, ki moramo večkrat v jako slabih sobah prestatjati prav za prav afrikansko vročino. Otroci prihajajo od daleč v šolo in so strašno utrujeni, ker že od ranega jutra pšejo ali poljska dela opravljajo ter se zaradi velike vročine celo oboleli. Tudi učitelj ne more v taki moredi vročini vspešno poučevati, kajti od 9—12. in od 1—3. ali do 4. ure poučevati ni šala, ker ravno ob tem času vročina najbolj pritiska. Kar je za druge merodajno, naj bode tudi za nas, ker tudi mi smo ljudje, kakor drugi. Upamo in nadejamo se pomoči, ker še oelo na Štajerskem je okrajni šolski svet oeljski določil, da se s poučevanjem preneha tisti dan, kadar bode toplomer kazal 18°R. — Tudi ljubljanski učitelji so enak sklep naredili. — Sploh bi bilo umestno, da se v maju, juniju in juliju pouk tako uredi, da se učne ure prelože na dopoldanski pouk, a popoldne pouk poneha.

G. nadzornik sklenil je potem konferencijo in zapeli smo vsi stoječ cesarsko pesem.

G. namestnik Ant. Leban se konečno zahvali g. nadzorniku za nepristransko vodstvo konferencije.

Različne vesti.

Osobna vest. Predsednik pomorski oblasti v Trstu, baron Albert pl. Glanstaten šel je v pokoj. Nj. Veličanstvo izreklo mu je o tej priliki Najvišje svoje zadovoljstvo. Na njega mesto pride ministerjalni svetnik v trgovinskem ministerstvu, Ernst Becher.

V Nabrežino! V nedeljo, dne 26. t. m. vrši se v Nabrežini slovesno odprtje tamošnjega „Bralnega društva“. „Sokol Tržaški“ upravi o tej priliki izlet v Nabrežino, da dostojno proslavi prvi nastop mladega društva, kojemu je prevažen namen, pospeševati omiko in napredek mej narodom. Ker so Nabrežinci poznani kot jekleni in vatrajni rodoljubje, ker se nadejamo pri velikem koncertu v Nabrežini izrednega užitka in ker je vozina jako nizka, želeli je, da se mnogo Tržačanov pridruži Sokolom. Zabavni vlak odide ob 2. uri popoldne, prosimo pa, da bi udeležniki vsaj četrt ure popred dospeli na kolodvor, da more vodstvo postaje potrebno ukreniti gledé vozov. Tudi rodoljube po deželi opozarjamo na to nabrežinsko slavnost.

Goriški list „L' Eco del Litorale“ napal nas je na nesramen način, ki nam priča, da so se goriški italijanski konservativci iz golega sovraštva do naroda slovenskega brezpogojno vrgli v naročje italijanskega laži-liberalizma. Gospóda so nas izzvali in nas primorali, da v prihodnji številki temelito žnjimi obračunamo. Videčim, v kaki méri stvari dozorevajo, iznebiti se nam je — zamera gori, zamera doli — vseh obziriv. Ker nam bode torej še enkrat obširnejše govoriti o odpravi slovenske propovedi v prestolnici tržiški, odgovarjamo danes častitemu „Slovenec“ čisto na kratko.

Le zla volja mogla je iz članka našega „Pro bono pacis“ izluščiti trditev, da je sedanji g. župnik kri v glasovite, in kakor

„Slovenec“ sam priznava, „resnično žalostne“ te naredbe. Ponavljamo, da smo le konstatovali neoporečno istino, da se je naredba ta izdala za njegovega župnikovanja. Da smo se, piščiči ob epohalni ti zadevi, doteknili tudi imena župnika one cerkve, kojoj zadeva naredba, je menda več kot naravno. Ako smo rekli, da smo gosp. župnika do sedaj prištevali vernim sinom rodú svojega, konstatovali smo zopet le istino. Kdor pa iz tega našega reka izvaja, da ga odslej ne prištevamo več vernim sinovom, ta izvija iz trte. In ako smo se doteknili gospoda župnika, storili nismo tega toliko iz lastne inicijative, ampak reproducirali smo menenje k a t o l i š k e g a d u h o v n i k a, pred katerim bi — o tem ne dvomimo — tudi „Slovenec“ gospodje sneli klobuk raz glavo. In istotako se je z d u h o v n i š k e s t r a n i opazalo, da je bil omenjeni naš članek sicer jako lepó, a veliko premehko pisan. Ako ne bi se bali, da koga spravimo v neprijetnost, poslužili bi Vam prav lahko z imeni. Za danes se nočemo prepirati — ako bi pa bilo treba, se tudi v tem pogledu nikakor nočemo izogibati polemiki — o kronologičnem redu, po kojem se je predložilo župnikovo sporočilo in je izšla dotična naredba, pripomnimo pa le, da ni jedno in isto, kedaj je tržiški župan prijavil naredbo in kedaj je bila naredba ta dognana stvar. Kaj nam pomaga, ako g. župnik vstraja na bojišču, ki pa v resnici ni več bojišče, ampak po nasprotniku konečno privojena last? Vemo, da bi odstop prečast. gospoda župnika ne zabranil naredbe; to pa ni res, da bi po odločnosti, kakoršno smo si mi želeli, stvar še bolj trpela. Kako to?! Slovenski jezik je definitivno in povsem odpravljen iz prestolnice tržiške in je potemtakem za živelj naš pač vse jedno, župniku-li tam italijansk ali slovensk župnik. Cerkevne svojo dolžnosti vršiti bode moral eden kakor drugi. Zato pa je sedanji prepir ob tej točki zgolj akademične naravi in nima nikacega praktičnega pomena. „Slovenec“ prepušča izključljivo le nam, „da ožigosamo one, ki so izdali naredbo“. Taktika ta je sicer jako komodna, kajti ž njo se na jedni izognem nepriliki, da bi moral zagovarjati stvar, ki se zagovarjati ne dá, na drugi strani pa ni zamere pri onih, ki so na tej stvari krivi —; drugo uprašanje pa je, je-li „Slovenec“ s tem storil svojo dolžnost, da se je skrtil za grm?!

Prijatelji naših okoličanov. Različni poznani prijatelji naših okoličanov počeli so v zadnjem času poslednje kar obsipati se svojimi dobrotami tako, da se v resnici bojimo, da jih s temi dobrotami danes ali jutri ne uduše. Slov. propoved v prestolnici sv. Justa potihne nam skoro za vedno, slovenski Barkovljani najbi se izveličali po laških propovedih. A ne samo na cerkvenem polji obračajo očetovsko pozornost svojo do nas, ampak povsod drugod, kjer koli se jim prilika ponudi. Stara je tožba slovenskih okoličanov, a ne samo teh, ampak vseh pravih Tržačanov, da so mestne oblasti svoj kruh kaj rade naklanjale ljubim gostom, prihajajočim iz sosednje lačne kraljevine. V obče se trdi, da živi v mestu našem 15.000 do 20.000 takih neprijetnih gostov, radi katerih morajo cele trume domačinov brez dela ob mestnih vogalih postajati. Tako hočejo mestne oblasti v očetovski svoji skrbi in tako hoče tudi mestni užitninski urad. Uprav ta urad je od nekdanj pribežališče vseh, samo domačinov ne. Ker pa svetniku in zastopniku okolice, g. dru. Sancinu, stvar nikakor ne ugaja, interpeloval je v seji dne 8. julija — kakor smo že poročali — mestnega župana, kako pride to, da imajo pri namščevanju mestnih užitninskih uradnikov ptujci vedno prednost pred domačini? Kako meni direkcija opravičiti to svojo postopanje? Uprašanje to je bilo menda povsem naravno in opravičeno. To je slutil tudi naš g. župan in se je jako kunšten

način izognil potrebi, dati odgovor: rekel je jednostavno, da je odsek za mestni užitninski davek povsem avtonomen in da uživa vse zaupanje mestnega sveta. No, mi menimo, da bi mestni svet, ako bi hotel, prav lahko spregovoril resno besedo, ako vidi, da se rešeni odsek pregrešuje proti elementarnim načelom dobre občinske ekonomije, kajti slabo gospodarstvo je to, ako se zaslužek privoščea le ptujcem, koji prisluženo redno pošiljajo v inozemstvo. Postopanje to pa se ne da kvalifikovati, ako pomislimo, da pri tem stradajo na stotine domačinov. Zadevo to nam je torej soditi z dvojnega stališča: se stališča dobre občinske ekonomije, in se stališča onega najnaravnjšega čuta, ki mu pravimo ljubezen in bratsko sočutje do svojih sorojakov. In obsojati moramo dotične oblasti, naj že stojimo na tem ali onem stališču. — G. župan povabil je potem načelnika večkrat omenjenemu odseku, da dà g. dru. Sancinu odgovor, ako hoče. Ta poslednji je pa na to izjavil, da ne dá nikacega odgovora. Ob tem uprašnji niso bili odločilni kaki narodnostni ali politiški nameni ampak dr. Sancin je gotovo mislil le na košček kruha, kojega bi morali privoščiti domačinom. In na taka vprašanja mestna gospóda ne dajo niti odgovora. Ni li to očetovska ljubezen, ki človeka kar gane do srca?! — O ljubezni tej priča nam tudi faktum, da so v mestni seji najostrejšje napadali nenavzočega svetnika Nabergoja, samo radi tega, ker je povodom odprave proste luke našim okoličanom izposloval nekatere olajšave glede obdačevanja vina. Človek bi menil, da mora biti mestni oblasti le drago, ako vsaj en del njenih podložnikov ob tej ali oni priliki kaj doseže; toda v Trstu ni tako: ljubezen naše gospóde do slovenskih okoličanov je neke posebne vrste. Ako okoličanom našim vse to ne odpre očes, potem jim seveda ni pomoči. Mestna gospóda so jim jako čudni prijatelji, glede katerih smejo okoličani po vsej pravici vsklikniti: Bog nas varuj teh prijateljev, sovražnikov se bomo že sami ubranili!

S Krasa se nam piše: 23 letni kamenosak Frano Fonda iz Lokve, ki se je pred 2 mesecema in pol poročil, izginil je dne 11. julija t. l. ob 3 uri popoldne iz kamenoloma pri Divači, kjer je delal se svojim bratom. Nikdo ne ve, kam je šel. Ugiba se marsikaj, a nič gotovega se ne ve. Priprosto ljudstvo si to pač razlaga po svoje. Zanimivo je, je poslušati a tudi žalostno! Ono veruje namreč v coprnike in coprnice. Ako imajo le-ti moč do človeka, vzamejo ga in ga odnesejo, kamor je njim drago. Slišal sem pogovor med dvema osebama: „Kaj ne veste, pravi prvi, kako so „štrige“ pred leti privezale N-a na oreh, kako so onega J. prenesle v drugo vas, kako je oni A. kolovratil po stezi, ko se je bil zgubil? To vse so delale „štrige“. A druga oseba odgovori: „Dá, res je, kdor zna, ta zna, kaj bomo mi, ki nič ne vemo“ — Jeza popade človeka, ko to sliši in čuje. To, to izrujte iz ljudstva Vi, ki v novejši dobi neprestano moralizujete — in sodite in obsojate! To izrujte iz ljudstva! Razsodno ljudstvo vam bo hvaležno in sam Bog vam bo poplačal. Vraze te so vendar proti prvi božji zapovedi, ki pravi: „Veruj enega samega Boga in drugih Bogov ne imej!“ In vendar se ti gospodje za to ne zmenijo, ali pa prav prav malo. Njim je le za „Edinost“ in „Sočo“ — za lista, koja lahko vsak katoličan prime v roke, ne da bi se mogel pohujšati. Kaj vam je narodni napredek? Kaj vam je ubogi kmet, ki plačuje iste davke — posebno krvne, — kakor drugi? Kaj Vas to briga? Nič! Samo, da razlagate svojo filozofsko učenost! Vam je vse jedno, bodi-si Lah ali Nemeec, klerikalec ali liberalcec: samo da trobi v vaš rog, pa je prav! A ljudstvo trpi, zeló trpi. Temu pomagajte? Delajte, da dobimo povsodi lastne slovenske šole, potem pa udrihajte,

svobodno po „Edinosti“ in „Soči“. Dokler nam pa ukazuje Lah in Nemeec, pustite na miru liste, ki se trudijo, da bi polajšali bedo ljudstva, liste, iz katerih veje prava slovenska narodnost, liste, ki hočejo doseči po naravni poti to, kar ljudstvu gre po božji in človeški postavi. Po naravni poti pravim, a ne preko Lahov in Nemecev; po teh ne doseže ljudstvo slovensko ničesar, kar se je že sto in sto-krat pokazalo! —

Iz spodnje okolice se nam piše: V zadnji št. „Edinosti“ smo omenjali protesta skupnega Barkovljanskega ljudstva proti magistratni nakani, da bi se v novi cerkvi, ki se ima tam zgraditi, italijanski propovedovalo. Vredno je, da o tem še naslednje pripomnimo: Župljani, apadajoči pod Barkovljansko občino, podpisali so lepo svoto več tisoč gold. v podporo gradnje namerovane cerkve. Sedaj se pa čujejo po selu odločni glasovi, da se ne izplačati niti jednega samega novčiča, ako bi se res hotelo v novi cerkvi italijanski propovedovati. — To je pač odločen čin, kateri nam zopet kaže rodoljubnost Barkovljanov. — Zadnjič se je tudi omenjalo, da je v Barkovljah okoli 100 Italijanov, ter da je mej temi do 40% podanikov bližnjega kraljestva. Danes nam je pa še pristaviti, da se število italijanskih podanikov koncem meseca avgusta skoraj popolnoma poizgubi. — V sled odprave proste luke opuste se skoro vse Barkovljanske raznovratne tovarne, v katerih delajo ti ljudje. — In če še računimo, da prebivajo nekateri domači Italijani le po letu v Barkovljah — in če povemo, da znajo nekateri italijanske, v Barkovljah stalno namščene družine, dobro slovenski — moramo pač izpredvideti, da bi bila italijanska propoved v Barkovljah uprav tako potrebna kot jim je potreben — tamošnji znani nebidigatreba.

Brzovlak v Prago povodom velike deželne razstave in drugih slavnosti priredi se dne 13. avgusta t. l. Udeležba po jako znižani ceni bo mogoča iz Trsta, Gorice, Ljubljane, Zagreba, Zidanmosta, Ptujja, Bruck n/M in vseh vnes ležečih postaj, toda prireditel bode se le potem če se do 25. julija oglasi zadostno število udeležencev. Opozarjamo toraj tem potom vse, ki nameravajo sedaj jako ugodne in cene prilike se udeležiti, naj naznanijo to gotovo do 25. t. m. prireditelju, g. Josipu Paulin-u, potovalna pisarna v Ljubljani, ter ob enem tudi željeni razred prostora omenijo. Cene, odhajanja vlaka in drugi pogoji so enaki onim 26. junija t. l.

Popravek. Rojanski naš dopisnik nam piše: Na željo gosp. župnika, izraženo v pismu do nekega gospoda, popravljam, da dopis moj o procesiji v Rojanu ne odgovarja povsem resnici, osobito pa konstatajem, da se procesija obhaja na čast P. R. T. in ne na čast patronov rojanske cerkve, da je procesijo vodil veleč. gosp. kanonik Legat in da so prvoobhajenci — 41 po številu — s svečami v rokah pristopili k sv. obhajilu.

Iz Rojana se nam piše: „Neskončna nebeška solčna sveča, ki osobito sedaj v mesecu juliju z neba prav dobro pripoka in žge“ prismodila je Vašemu g. dopisniku iz Rojana možgane ter mu osobito pokvarila dva čuta, namreč vid in sluh, takó, da ni videl in slišal, kar so drugi ljudje videli in slišali pri procesiji presv. Rešnjega telesa v Rojanu.

Ni slišal „toli milega pritrkavanja iz zvonika, ki je našemu ljudstvu toliko ljubo in kaj prijetno ugajajoče njega srcu“ in vendar je to pritrkavanje med procesijo moral slišati vsak Rojančan, ki je bil v svoji fari, ako ga tudi pri procesiji — ni bilo. Slišal pa je gospod dopisnik, kako je „ubrano in krepko“ pel pevski zbor „Zarja“ latinsk o pesen, a slišal ni — tako goreč Slovenec — zares milega slovenskega petja nad 20 deklie, ki se je tako krasno razlegalo po potu ter srca pričujočih vnelo k pobožnosti. Da so tudi odrašna dekleta in žene prepe-

vale slovenske pesni — tega g. dopisnik ne ve.

Videl je samo en slavolok, akoravno sta bila dva in oba s slovenskim napisom. Zastopnikov oblastnij tudi ni zapazil; a v resnici pa je bil prisoten kot zastopnik magistrata gosp. Giuluzzi in celo — ogroza — a prižgano svečo v roci. Glede sveč, katere so prav posebno razdražile živce dopisnikove, prisiljeni smo to dvoje uprati: pozna li g. dopisnik pomen sveč pri spremljevanji Najsvetejšega, ali pa tega ne pozna. Ako je prvo, potem zares prav iz srca obžalujemo, da je „Edinost“ odprla svoje predale človeku, ki na tak način govori o cerkvenih obredih ter tako bega že od drugih dovolj zapeljano ljudstvo. V drugem slučaju pa nam ne preostaje drugega, kakor Vašemu g. dopisniku svetovati, naj dobro premišljuje in si k srcu vzame besede Prešernovega soneta, ki se glasé: „Le čevlje sodi naj kopitar.“ — Še celo zadnja vrsta njegovega dopisa, v kateri imenuje gospoda, ki je vodil procesijo priča o pogubljivem uplivu „neskočne sveče“ na dopisnikove možjane. S tem da je neosnovano in krivično napadel cerkveno predstojništvo, pokazal je pravi namen svojega dopisa. A gledé tega naj si zapomni besede:

„Nihil de nobis sine nobis“.

Družbe sv. Cirila in Metoda VI. velika skupščina je jutri dne 23. t. m. v Kamniku. Na kolodvoru vsprejmejo skupščinarje mestni župan, načelnštvo podružnice sv. Cirila in Metoda, Čitalnica, „Lira“, ognjagasno društvo in veterani. Ob 11. uri pr. p. je zborovanje v mestni dvorani, potem banket in veselica.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je g. Ampf povodom svoje poroke 2 glđ.

Vabilo. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolico bode imela v nedeljo, dne 26. t. m. ob 4. pop. svoj občni zbor v prostorih rokodelskega društva v Ajdovščini. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Polaganje računov. 4. Volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi načelnštvo.

Srbi v Pragi. Dne 19. t. m. je došel v Prago srbski zabavni vlak. Nad 15.000 ljudi zbralo se je okoli kolodvora. Došlece je pozdravil v imenu mesta Praškega svetnik dr. Podlipny. Rektor beligradskega semenišča je odgovoril na ta pozdrav:

„Bodočnost je nas Slovanov, vaša slava ni samo češka, ampak vsega slovanstva!“ G. Dragutin pa je rekel: „Prišli smo v Prago, da slavimo tisto kulturo, koja stoji na višini evropske kulture. Bog blagoslovi vaše delo! Živio velikemu narodu češkemu!“ Ko so gostje zapustili kolodvor, razlegali so se nad pol ure radostni vsklici in občinstvo je pelo „Hej Slovani!“ Vse ulice bile so natlačene občinstva.

Agenta Mačka obsodilo je predvčerajšnjem tukajšnje deželno sodišče radi poverjenja na 2 meseca ječe.

Poskus samomora. 23 letna omožena Ana Degrassi, stanujoča v ulici Androna del Pozzo, hotela je v morje skočiti, a namero nje je preprečil finančni stražnik Lucijan Dezonta. Domači prepri so baje vzrok, da se je hotela Degrassi usmrtiti.

Umrlijvost v Trstu. Od nedelje, dne 12. jutija do sobote, dne 18. julija umrlo je v Trstu 75 oseb, in sicer 44 moškega in 31 ženskega spola.

„Srce“ Spisal Edmondo de Amicis. Z dovoljenjem pisateljevem preložila Janja Miklavčič, učiteljica. V Ljubljani 1891 Založil Janez Giontini. — Prejeli smo prekrasno to knjigo, izišlo v 4 zvezkih. Mladina naša pač še ni dobila primernejšega jej berila, nego je ta, po slavnem italijanskem pisatelji za mlada nežna srca spisana knjiga. Jezik prevoda je pravilen in gladek. Cena posamičnim zvezkom je 20 kr.

„Slovenski Pravnik“ ima v 7. številki nastopno vsebino: 1. Najnovejša kazensko-pravna novela. 2. Dr.: O rabi jezikov v

naših uradih posebno pri sodiščih. (Konec.) 3. S. R.: Pravno življenje v slovenski občini pred 300 leti. 4. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo: a) „Actio negatoria“. Povod jej mora dati namerno dejanje toženčev. b) O dopustnosti, nalagati glavno prisego nedoletniku. c) Je li pohištje v letnih bivališčih smatrati za „fundus instructus“? d) Na pozivno tožbo se lahko določi pri sodišči na deželi obravnavni narok in tega odloka potem pri naroku ni moči več izpodbijati. Stroški preložitve tega naroka zadenejo toženca. e) Pozvana tožba mora biti le „actio confessoria“, a nikdar „actio negatoria“. Kazensko pravo: Zanimivejše razsodbe v obrano zakona (§§ 33 in 292 kaz. pr. r.) XIV. 5. Notarski shod. 6. Književna poročila. 7. Razne vesti.

„Kmetovalca“ 13. številka ima naslednjo vsebino: Molji; Lonec za krasavo; Uprasanja in odgovori; Gospodarske novice; Uradne vesti c. k. kmetijske družbe kranjske; Tržne cene.

Bratje „Sokoli“!

Oni bratje člani, koji namestavajo v društveni opravi udeležiti se izleta v Nabrežino, pridejo naj jutri v četrtek ob 9 uri sveder v društveno telovadnico!

Na zdar!

ODBOR.

Dunajska borza

21. julija.

Knotni drž. dolg v bankovcih	— — — — —	glđ. 92.75
„ „ „ srebrcu	— — — — —	92.80
Zlata renta	— — — — —	111.50
5% avstrijska renta	— — — — —	102.95
Delnice narodne banke	— — — — —	1024.—
Kreditne delnice	— — — — —	295.—
London 10 lir sterlin	— — — — —	117.60
Francoski napoleondori	— — — — —	9 35
C. kr. cekini	— — — — —	5.85
Nemške marko	— — — — —	78.50

Poslano.*)

Ker me tukajšnji g. župnik v privatnem pismu dolži, da sem jaz pisal članek pod naslovom „V Rojanu“ v „Edinosti št. 57 od 18. t. m. izjavljam, da nisem pisal dotične notice.

V Škorklji, dne 21. julija 1891.
Just Piščanec.

Izjava.*)

Ker se od neke strani misli in morda celo trdi, da sem jaz pisec brezimnega pisma, odposlanega poznani in spoštovani okoličanski družini, v katerem se nekda moj prijatelj g. Ferd. Kariž na surov način blati, imenovati mi je tem potem nesramnega lažnjivca onega, kateri si upa trditi, da sem jaz imenovano pismo pisal, ali bil le žnjim v najmanjši zvezi.

V Trstu, 20. julija 1891.
Drag. Martelanc.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleva.

Št. 519.

Razglas.

V tukajšnji občini predelala se bode občinska hiša št. 145. Stroški so prevdarjeni na 3264 glđ. 84 kr.

Načrt, prevdarek in pogoji razpostavljeni so vsakemu na ogled v tukajšnji občinski pisarni vsak dan do 30. julija t. l. Podvzetniki naj podajo svoje pisane ponudbe (oferte) z varščino 5 od sto do 30. julija 1891 in sicer do 11. ure predpoludne pri podpisnem županstvu.

Županstvo v Nabrežini
dne 17. julija 1891. 1—2

Lekarna Franzoni

5—2 (pri Materji božji)
Via S. Antonio št. 5 poleg arkve.
Zaloga vsakovrstnih zdravil.
Jedina zaloga Marijnih kričistilnih kroglic.
Škatljica 20 nov., 6 škatljic 1 gold.

„Slovenski Svet“

ki izhaja v Trstu po dvakrat na mesec na 16 velikih straneh, razpravlja narodno-politiška i kulturna vprašanja Slovanov, posebnost avstro-ogerskih Slovanov. Sedaj piše tudi o cerkvenih obredih, — in pride kmalu na vrsto cirilo-metodijaska cerkev med Hrvati in Slovenci. Svećenikom so še posebej posvečene te razprave.

„Slovenski Svet“ stoji 1 glđ. za četrt leta; 4 glđ. za celo leto. Naročnina se pošilja izdajatelju v Trst. 3—3

Fran Podgornik,

izdajatelj „Slovenskega Sveta“ v Trstu

Candeo-ve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljšje spoznane, se dobivajo le pri

Živic in družb. v Trstu
—21 ulica Zonta 5

po lanski niski ceni. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozde, sesalke itd.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Zbirka

DOMAČIH ZDRAVIL,

3—8

kakor jih rabi

slovenski narod.

S poljudnim opisom

človeškega telesa

Dobiti je v Celji pri založniku Dragotin Hribar-ju. Cena 40 kr., s pošto 45 kr. — Na prodaj je tudi v „Kataloški bukvarni“, J. Giontini-ju in M. Gerber-ju v Ljubljani.

Prekupci dobijo popust.

Stanovanje

v prvem nadstropju hiš. št. 1, Via Molino piccolo, sestojede iz 2 sob in kuhinje oddaje se mirnej stranki od 24 avgusta t. l. naprej.

Pobližje izve se pri uradniku „Delalskega podpornega društva“. 2—3

Proljetna liečitba.

Čaj „Tisuc ovetja (Millefiori). Čisti krv. Izvrstno sredstvo kada peče u želudckano i proti neprobavljivosti i hemoroidam. Je dan zamot dostatan za izliečenje stoji 50 novč a dobije se u odlikovanoj ljekarni Praxmarer „Ai due Mori“ Trst Piazza grande. 2 10

Po odpravi proste luke je nižje doli označeno blago prosto carine, radi česar ponujam okolici in pokrajini.

Plahte za vozove, povošene ali iz kavčuka, črne in bele, narejene na roko. Ker dobivam te plahte iz prvih fabrik na Češkem, v Feldkirchen, Beču itd. mi je možno protiviti se kakoršni koli konkurenciji. — Prodajam in posojam vreče za sočivje, moko in vsakojake prirodine. 2—13

Ulica Barriera br. 4 Trst
prodavaju se za najniže cene
vienci za pogrebe,
odjela za andjelice, 3—24
mrtvački liosovi, voščano sveće, umjetno
cviće, predmeti mrtvački za djecu i odrasle
itd. itd. Pokorni Montanelli.

TRZASKA HRANILNICA
Sprejmlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsacega znaska vsak dan v tednu razim praznikov, in to od 9—12 ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obresti na knjižice 3%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure opoludne. Zneske do 10 glđ. precej, zneske preko 100 do 1000 glđ. mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 glđ. pa 5 dni prej.
Eskomptuje menjice domicilirane na tržiškem trgu po 3%
Posojuje na državne papirje avstro-ogerske do 1000 glđ. po 6%
višje zneske od 1000 do 5000 glđ. v tekočem računu po 4 1/2%
Veđe svote po 4 1/4%
Daje danar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 14. marca 1891 14—24

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providejnu
JEDINU SLAVENSKU
TISKARU
U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artije i zavitke s napisom, preporučene karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, ostenike, jestvenike, svakovratne skrižaljke, izpovjedne oedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalihii (ekladušću) sve potrebna tiskalice i knjige za crkven- urede.

Onda ima na prodaj slijedeće knjige:
Kmetijako berilo za nadaljevalno tečajje ljudskih šol in gospodarjev v pouk c:ena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana n. 30
Sodnijski obrasci sastaviš B. Trnovec n. 30
Vilim Tol, prevod Cegnora n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana n. 30
Filip prevod Križmanna n. 30
Antigona prevod Križmanna n. 30
Pjesma o zvonu prevod A. K. Istranin n. 30
Intra pjesma A. K. n. 30

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicih zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti to čeno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.